

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nvč.

V edinosti je moč!

„Edinost“

izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdaji na leto glđ. 21.—
Za samo večerno izdanje . . . 12.—
Za pol leta, četrt leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nvč. večerne številke po 4 nvč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nvč. Izven Trsta po 1 nvč. več.

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema uredništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravištvu, odpravništvu in sprejemanju inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Brzobjavna in telefonična poročila.

(Novejše vesti.)

Praga 10. Na današnjem slavnostnem sestanku povodom osemdesetletnice barona pl. Riegra so prirejali slavljenico svečanostne ovacije. Zastopniki vseh čeških strank, deputacije iz Moravske in Šlezije so mu častitali. V imenu »Slovenske krščanske narodne zveze« je častital slovenski državni poslanec Vencelj. Rieger se je zahvalil v daljšem govoru in je priporočal svojemu narodu vstrajnost v narodnem delu ter sporazumljenje z drugim, v deželi bivajočim narodom na podlagi enakopravnosti. Govor Riegra so so živahno pozdravljali.

Praga 10. Zvečer je bil slavnostni banket na čast Riegru. Prvi je napil cesarju najviši deželni maršal knez Lobkovic, na kar so navzoči navdušeno klicali »Slava« in godba je zaigrala ljudsko himno. Govornik se je spominjal slavljenca, ki je, zvest svojemu cesarju in kralju, si prizadeval interese svojega naroda združiti z interesi dinastije. Vršilo se je še mnogo drugih napitnic, s katerimi se je slavil Rieger kakor vzor patrijota in politika, ki je stremil po zjedinenju vseh slojev in stanov v blagor naroda, dežele in države in je isto tudi dosegel. Rieger se je zahvalil ganljivimi besedami.

Dunaj 10. Prihondja seja gospodske zbornice bode dne 15. decembra z dnevnim redom: prvo branje predloga Helfertovega, naj se sklene zakon, tičeči se varstva spomenikov in drugo branje zakona, tičečega se uravnave Dunava na Nižje-Avstrijskem.

Dunaj 10. Nagodbni odsek je nadaljeval posvetovanja o členu 12., tičečem se obdačenja soli in tobaka ter o neposrednih dajčah.

Dunaj 10. Nagodbni odsek je sprejel neizpremenjen odstavek členu 12., tičeči se v restituciji.

Budimpešta 10. Pred sejo se je podpredsednik Lang pogajal z opozicijo, da bi o volitvi predsedništva opustila obstrukcijo, a ni se mu posrečilo. Čim se je prikazal v zbornici Banffy, zagrmeli so viharni klici »Izdajalec!«, »Abzug!« »Ven ž njim!« Opozicija je tolkla s pestmi po klopih in razgrajala na vse možne načine. Komaj je Banffy vstal s svojega sedeža, da bi govoril, nastal je zopet vihar, še hujši od prvega. Opozicija je Banffyja obsipala s psovskami in ga ni pustila govoriti. Banffy je vzel iz žepa kuverto in povedal, da ima zbornici izročiti kraljevski reskript. V tem je opozicionalec Kubik planil proti Banffyju, da bi mu reskript iztrgal iz rok. Vladni pristaš Albinger, pravi velikan, je z drugimi poslanci priskočil in Kubika potisnil v stran. Nastalo je strahovito vpitje in razgrajanje, poslanci so se pehali sem in tja, nekateri so dvigali pesti in vse je kazalo, da pride še do pretepa. Ta prizor je trajal pet minut. Banffy je potem izročil reskript slugi, da ga nese podpredsedniku; ker se je bilo bati, da opozicija slugi vzame reskript, so ga obstopili vladni pristaši in ga spremili k Langu, kateri je reskript prečital in sejo zaključil. Reskript je datovan od dne 8. t. m. Vladni pristaši so Banffyja morali spremiti do voza, ker se je bilo bati, da ga opozicija napade.

Budimpešta 10. Državni zbor se je s kraljevim reskriptom odgodil do dne 17. decembra t. l.

Budimpešta 10. »Budapester Correspondenz« poroča, da je bivši podpredsednik zbornice poslancev, Lang, prijavil svoj izstop iz liberalne stranke. Izstotako sta izstopila iz stranke grof Teodor Szechenyi in bivši predsednik zbornice, Szilagyi.

Budimpešta 11. Ogerska korespondenčna pisarna javlja z Dunaja: Cesar je danes posebno milostno sprejel barona Banffy-ja v avdienco, ki je trajala nad jedno uro. Banffy je cesarju obširno poročal o položaju. Tekom dneva je Banffy imel posvetovanje z Goluchowskim, Kallay-jem in z ministerskim predsednikom grofom Thunom o različnih političnih vprašanjih. Banffy se je po noči vrnil nazaj v Budimpešto.

Pariz 10. Špansko-ameriška mirovna pogodba se je podpisala danes.

Berolin 11. Cesarska dvojica je sprejela danes v avdienco predsedništvo državnega zbora. Ob tej priliki je cesar — govoril o mednarodni situaciji — naglašal, da je treba isto motriti z vso pozornostjo navzlic temu, da je Nemčija v prijateljskem razmerju z vsemi vlastmi, ki prihajajo v poštev, zato da je nasvetovana popolnitev armade potrebna, a za sedaj še ni mogla predložiti, ker je treba ozir jemati na davčno moč dežele.

S severa.

IV.

»Slovanský Přehled« ima na Koroškem jednega stalnega in izvrstnega dopisnika. Uprav čudim se temu, ker niti naši slovenski listi nimajo kaj slíhnega. Imajo »dopisnike iz tužnega Korošana«, ali le-ti so običajno samo iz tužne — redakcije. Je že tako, kaj pak hočete! Saj mnogi čitatelji se itak ne zanimajo za drugo, nego razna ubojstva, prevare, poneverjenja, »afere« itd. Ko čitam naše časopise, bodite uverjeni g. urednik, gadno mi je pri duši! Kako hrano prinašajo! Grozno! No, pa o tem govoriti ni baš moj namen, sicer bi mi še očitil kdo, da se postavljam za nekaj višega nego sem. Saj poznate naše ljudi!

F. L. izvrstno izveščuje Čehe. Čast mu! Tu se vidi natančno, kako bi se moralo delati. Brez fraz, samo fakta, grozna fakta, gola fakta! Suhoparno je res to, ali je tudi potrebno.

Blagi dopisnik se nadeja tudi še vedno, da koroški Slovenci ne propadejo, da se vzbujajo k novemu življenju, k boljemu življenju...: Ne bodem izrekel o tem svojega menenja — kako tudi! Še le sedaj sem se malo natančneje orijentoval o razmerah odnotnih. Pritrdil bi pa skoro g. dopisniku. Ne, ne! Koroški Slovenci ne smejo propasti! In v to, da ne propadejo, treba početi delati! Najprvo treba pregledati ekonomsko stanje naše v Koroški; dalje treba natančno prešteti odnotne naše sile in jih početi organizovati. Ni dovolj, da se samo srdimo na Nemece in nemškutarje, treba jih tudi ugnati, ali ne v besedah, temveč v dejanjih. Trgovina slovenska treba da preide v slovenske roke, slovensko obrt treba povspeshevati, slovenski eksport, slovensko ljudstvo mora gojiti pak to oboje.

Češčo razmišljam o dejstvu: Slovenci smo slabi, no, boljše rečeno, nikaki ekonomski. Mi se samo tešimo: nam že da Bog; ne pomislimo pak, da: pomagaj si sam in Bog ti pomore!

V novejšem času smo se nekako počeli dvigali. Misel: ustanavljati konsumna dru-

štva, ni slaba, samo da se treba ozirati o tem na: kje in kako! Seveda je popolnoma krivo, ako se ista izrabljajo v strankarske ali kake druge namene. Konsumna društva morajo služiti samo blaginji narodu, ne pa gotovim osebam. Treba pamtiti, da: biti dober trgovec ni lahko delo! V nas, na žalost, imamo vrlo malo dobrih trgovcev! Zdihujemo pa po mecenih — da bi pa sami sebe pripravili za iste, o tem ni misliti! Narod od milijona in tristo tisoč duš nima nobene svoje trgovske šole. Seveda, ni čudno, ko ustanovitev jedne take zahteva »prevelikih«, ako hočete, »ogromnih žrtev«! Poglejmo pa na Čehe! Kaj pravite, koliko imajo ti naši severni bratje samo trgovskih akademij? Pet! Češkim privatnim trgovskim šolam pa niti ne znam števila. Zdi se mi, da jih je v sami Pragi — pet. In ako pomislimo, da ima privatna viša trgovska šola prof. Adolfa Ekerta*) okoli 300 dijakov (slušateljev) in dijakinj — Češko-slovanska akademija obehodni pak nad — 600, moremo nekako umeti češko trgovino!

V trgovske akademije (v prvi tečaj) more vstopiti vsakdo, kdor je le dovršil ali 3 realke, ali 4 gimnazije, ali meščansko šolo. Na teh so pak še takozvani »abiturijentni kurši«, ki trajajo samo jedno leto, dočim redni studij traja tri leta. Šolnina je običajno 120 glđ. na leto. Ako je dijak priden, se ista tudi zniža.

V trgovske šole se sprejema vsakdo brez obzira na studij. Pristop imajo tudi ženske, katerim so akademije, žalibog, zaprte.

Mi Slovenci, goreči pristaši »slovenske vzajemnosti«, imamo od te samo kopico lepo zvenečih fraz, drugega nič. Mi se oziramo v Čehe samo takrat, kadar — manifestirajo, takrat jih pa ne vidimo, kadar delajo! Mi običajno posečamo Prago le, da prisostvujemo kaki slavnosti, da zremo navdušenje in da slušamo lepe besede, ne pa, da prisostvujemo češki »praci«, češkemu delu, da zremo češko živavost in delavnost. Po Slovenskem se n. pr. pripoveduje, da je pivo v Pragi zeló po ceni, ne pripoveduje se pa: kako pa je to, da je tako!

Tu bi nekaj pripomnil, ali nečem Vam zopet za par dnij pošiljati kak »popravek«.

Čehi delajo, mi pa — — ?

Kje so pa Čehi dobili »mecenec«? Hm! Vstvarili so jih! Kaj ne, drzno rečeno! Bódi — res je pa le! Prisezam celo, da baš najbogatejši izmej Čehov niso izkopali kar nikaškega »zaklada«.

»Süden« piše v uvodnem članku 12. štev.: Wer die Geschichte dieser fünfzig Jahre dureblättert, der findet die Slaven des Südens immer unter den Treuesten der Treuen, unter den Opferwilligsten der Opferwilligen. Da, da, bili smo najzvestejši od zvestih, najpožrtvovalnejši od požrtvovalnih, samo vprašu se: kje? Rekel bi baš tam, kjer ne bi tega treba bilo!

Zašel, no, recimo, hoté sem malo zašel, pa nič ne de!

»Slovanský přehled« se bavio jbratsko ljubeznijo z našimi razmerami. Zato potrebuje tudi naše pažnje in naše pomoči!

*) To je jedna najboljših šol trg. v Pragi. Šolnina 80 glđ. Poučuje se v vsem potrebnem. Osem učnih sil. Marljivost odločuje dolgost studija! Adresa: Ad. Eckert, koncees. alchodni škola, Vaclovske namesti, Praha.

Bódi naj nam pa tudi za primer: kako naj tudi mi delamo, kako naj tudi mi gojimo slovan-sko solidarnost.

Praga 8. decembra 1898.

A. K. G.

Sodite!

(Izv. dopis).

(Dalje.)

Zatem se je oglasil dež. odbornik dr. Gambini (Italijan). Govoril je tako-le: Ni ga v tej visoki zbornici, ki bi bolje umel potrebo zboljšanja stanja ljudskih učiteljev; a istodobno ni — brez dvoma — nobenega tukaj, ki bi bolje znal od mene, v kake razmere so privedli šole sedanji učitelji! In ki bi bolje umel breme, ki teži na deželnem zalogu. O troških, ki so izkazani leto za letom v vseh zasedanjih dosedanjih, se je že ponovno dokazalo, da koristi šole ne odgovarjajo tem troškom (!!!). Bilo bi nepotrebno govoriti dalje o tem, ker je to znano vsem poslancem že dalje, nego od danes. Čeprav sodim z ene strani, da je stanje učiteljev revno, da-si se je poboljšalo se zadnjimi (?) naredbami (!), pa z druge strani ne vidim nikakor opravičene njih zahteve za zboljšanje razmer.

Pravim to radi moralnih razmer, prežalostnih razmer ljudske šole, na katerih so večinoma krivi oni: učitelji (!!!). Meni in tovarišem v dež. odboru je dobro znano, da učitelji dežele, žalibog, nikakor ne odgovarjajo našim pričakovanjem!

Žalibog, da — izvzemši prav malo število, — toliko italijanski kolikor slovan-ski učitelji — in naj mi ne zamerijo ni eni ni drugi — smatrajo svojo službo kakor neko rokodelstvo (mestiere) in jo vršijo le materijalnim delovanjem po štiri ali pet uric na dan, ne da bi skrbeli za kak uspeh svojega dela, za napredek in sad, kateri bi moral dohajati iz ljudske šole gledè vzgoje in pouka. Dokaz temu činu imamo v tem — kakor se je že povdarjalo v tej vis. zbornici —, da vojaške oblasti tožijo vsako leto, da je med nabranimi vojaki le malo taeih, ki bi znali čitati (bodisi v italijanščini, bodisi v drugih jezikih), ki se dandanes poučujejo v ljudskih šolah; še menj je taeih, ki bi znali razen čitanja vreči na papir štiri besede v pozdrav starišem, ali vprašaje za kak novič za božične ali velikonočne praznike.

Dokler se ne premene te stvari, dokler učitelji ne bodo umevali v vsem obsegu besede vzvišenost svojega poklica, dokler se ne bodo dušo in telom posvečali svečeništvu, v katero so pozvani v dobro dece, njim izročene, dokler — povdarjam — ne pride do tega, mislim, da ni sploh mogoče razmišljati o zboljšanju njihovih razmer!

Ponavljam, da jaz, se svojo strani, in slušaje svoje sree, bi se odzval predlogu spoštovanega gospoda Veniera, a v sedanjih okolnostih smatram ga nezmisljenim.

Zopet moram ponavljati, kar sem rekel že večkrat: »Učitelji naj spolnijo vso svojo dolžnost, potem naj se še le obrnejo do vis. dež. zbora, ki brez dvoma stori svoje.

»Učitelji pričakujete preosnovno dež. financ« in — v sedanjih težkih časih — naj ne zahtevajo naglih prememb, kakor jih umeva predlog spošt. dr. Veniera, kateremu je pritrdila tudi manjšina. Ali se ne nahajamo danes zopet pred zakonsko osnovo, ki pred dvemi leti ni dobila najvišjega potrjenja, s katero se v naši pokrajini namerava uvesti šolska taksa — utemeljena v dež. zakonu 1870 — da se vzravnavajo šolski potroški?!

Danes je aut-aut: ako se v ta smoter ne glasuje za šolske takse — kar je težek in nehvaležen korak — bode treba povišati dež. doklade!

Tak je naš položaj, če pa vendar večina misli, — kakor se vidi, v sporazumljenju z manjšino — (!), da je že to uro čas zboljšanja stanja učiteljem, naj naloži dež. odboru, da izdelava dotični zak. načrt; nimam proti temu kaj prigovarjati.

Ako pa večina in manjšina misliti kakor jaz, ako misliti, da se dežela nahaja v težavnem položaju, kako pokriti navadni proračun letnih troškov za šolske potrebe, ako pomisliti, da je došel zadnji trenotek za vsprejetje omenjenega na-

črta, ki ne preide v kri naših ljudi in trči gotovo na prigovore, kakor kaže protest občine Grižnjan — ako večina in manjšina misliti na vse to — morati pač pritrditi, da sedaj ni ugoden čas za stvar, ki je v razpravi.

Prosim torej slavni zbor, naj svoj sklep priredi tako, da se da dež. odboru nalog, naj dotično zakonsko osnovo predloži samo takrat, kadar se bo de njemu zdelo.

Za tem se je oglasil za besedo poslanec dr. Constantini (Italijan): Izjavljam, da se popolnoma strinjam z izvajanji dež. odbornika Gambinija. Lahko se ponašam, da sem bil med prvimi, ki so se potezali že od začetka nove šolske dobe za zboljšanje učiteljskih razmer (!). Ali izkušnja mnogih let me je uverila, da, če tudi so učitelji raznih šol odgovarjali in odgovarjajo, ako ne povsem, vsaj deloma, svojim dolžnostim, a mnogo drugih — in teh je največ — niso dovršili svoje naloge.

Osobito v šolah na kmetih (To so naše slovenske in hrvaške! Opazka.) učitelji ne uče, ne vzgajajo, se ne trudijo za dober obisk šole; tako, da sta dve tretjini troškov, ki jih dežela trosi za šolo, slabo zavržen denar. Ponavljam torej, da se v šolah na kmetih — in naj poroča c. kr. deželni nadzornik, kar hoče — ne uči, ne vzgaja ne poskrbuje redni šolski obisk; torej se denar zametuje brez nikake koristi. Strinjam se torej z g. Gambinijem, da se dež. odbor sicer pozove, naj prouči in predloži — kadar to dovolje deželne finance — zakonsko osnovo o tej stvari. Povdarjam pa, da naj se jemlje obzir na okolnost, katero sem izjavil, da se namreč v šolah na kmetih ne dosežajo nikaki vspehi, in preden se dovoli zboljšanje dotičnim učiteljem, treba dobiti prepričanje, da je res zaslužijo.

Preds.: Želi še kdo besede?

(Oglasila sta se istodobno: Bartoli in Spinčič.)

Bartoli: Predlagam zaključek razprave. (Predlog je bil podprt.)

Spinčič (Hrvat) izjavlja, da je istodobno z Bartolijem oglasil se za besedo, da odgovori nekoliko besed posl. Costantiniju.

Predsednik Spinčiču: Ako bi se bili oglasili pravočasno...

Spinčič (italijanski): Isti trenotek s posl. Bartolijem.

Predsednik: Ako zbornica dovoli gosp. Spinčiču...

Bartoli kriči vmes: Zahtevam, da se glasuje o mojem predlogu.

Predsednik: O predlogu se res še ni glasovalo, a iz znamenj vidim, da bi ga zbornica vsprejela. Vendar bi se moglo vprašati zbornico, dali izjemno dovoli posl. Spinčiču besedo. — (Zbornica, vprašana, je tudi dovolila!)

(Pride še.)

Politični pregled.

V Trstu, dne 12. decembra.

Dr. Fran Ladislav Rieger. Narod češki je te dni vnovič proslavil — samega sebe. V bogati lovor-venec svojega nekdanjega zgodovinskega sijaja, svojega poznejega pada, svojega trpljenja, svojega zopetnega ustajenja, svojega preporoda in svoje konečne — zmage je vplel narod češki novo blestečo vejico, proslavivši na najdivnejši način onega, ki je bil začetnikom preporoda narodovega, ki je vse blaženo življenje posvetil svojemu rodu in ki je bil temu rodu skrben oče, previden voditelj in moder svetovalec vsikdar in vselej skozi desetletja na potu do imponujoče višine, na kateri stoji danes narod češki med prvimi kulturnimi narodi. Rieger je učil Čeha in je dal izgled nam vsem, kako se morejo prospeti iz sebe tudi tlačeni narodi! Rieger je plamtel za rod svoj, ko je bil ognjevit mladenič, a isti žar mu plamt danes v duši, ob večeru njegovega življenja, ko mu srebrni las diči častno glavo! Da, redek mož je to! Pod bremenom 80 let nosi svoje glavo po koncu kakor junak, pripravljen sleherni hip na boj.

Zgodovina naroda češkega celih 6 desetletij — leta 1842. se je Rieger že seznanil z zapori radi svojega patriotizma — je zgodovina Riegrova. To je vse tako spojeno jedno z drugim, da se niti ne da ločiti. In narod češki ve to, narod ve, kaj mu je bil dr. Rieger in kaj mu je še danes —

in zato obsiplje sedaj, ob 80-letnici njegovega življenja, tega moža biserji narodne hvaležnosti. Te dni ni bilo v kraljestvu češkem ni Staro- ni Mladočehov, ni liberalcev ni klerikalcev, ampak bili so samo Čehi, ki so pokladali dolžni tribut svojemu slavnemu rojaku in prvoboritelju.

V petek zvečer je bila slavnostna predstava v narodnem gledališču. Liki orkan so šumele ovacije temu odličnemu možu. Ko pa je po predstavi došel na ulico in je sel v svoj voz, se je navdušenje množice povzpelo na vrhunce; množica je spregla konja in je sprovela Riegro v triumfu donjegovega stanovanja.

Naslednjega dne ob 10. uri predp. je bilo slavnostno zborovanje. Kar ima narod češki odličnega, vse je bilo zastopano v mestni dvorani. Vse stranke, vse institucije in vsi kraji. Riegro so pozdravljali: slavnostni govornik dr. Henrik Šole, v imenu Mladočehov dr. Jaromer Čelakovský, v imenu konservativnega plemstva na Češkem knez Ferdinand Lobkovic, v imenu mesta župan Podlipay (ki je izročil jubilarju zlato medaljo mesta pražkega), v imenu češkega vseučilišča rektor dr. Reinsberg, v imenu konservativnega plemstva v državnem zboru dr. Friderik Schwarzenberg, v imenu kluba moravskih deželnih in državnih poslancev dr. Otokar baron Pražak, v imenu jugoslovanskih poslancev drž. posl. Ivan Vencajz, v imenu narodne katoliške družbe grof Adalbert Schönborn, in zastopniki drugih korporacij in institucij. Pred mestno hišo pa je bila zbrana ogromna množica, ki je navdušeno pozdravljala jubilarja, ko se je prikazal na trgu.

Isti duh soglasja v spoštovanju do velikega Čeha dra. Riegro se je pojavljal v mogočnih akordih iz vseh ust, — od meščana do zastopnikov vede in do členov mogočnega plemstva — tudi na slavnostnem banketu: duh, katerega je dobri genius, udahnil temu narodu, duh one goreče skrbi za svojo lastno veličino, one skrbi ki ume vse podrejata veliki stvari — domovinski duh: mejsebojne ljubavi! In dobri genius naroda češkega je bil v poslednjem polstoletju — dr. Rieger!! Slava Riegro! Slava njegovemu narodu!

Položaj na Ogerskem. Minole sobote so se dogajale v zbornici ogerski stvari, ki so postavile skoro v senco vse slavne čine naših avstrijskih obstrukcijonistov. Ministerskega predsednika Banffy-a so zasramovali, kakor da so dovršili izvrstnim vspehom — Schönererjev kurs. Malo da nišo strgali cesarski reskript, katerim se je odložil parlament do 17. decembra. Da je baron Banffy posegnil po tem sredstvu, da dobi nekoliko odduška, je pač sigurno znamenje, kako akutno je postalo položaje na Ogerskem. Drugo tako znamenje bi bilo, da je grof Banffy nemudoma pohitel na Dunaj poročat cesarju.

Včeraj je bil vsprejet v avdijenciji, ki je trajala nad jedno uro. Ta dolgost bi bila tretje znamenje resnosti položaja. Baron Banffy je konferiral tudi z grofom Thunom in grofom Goluchovskim. Opozicija hoče — to se vidi — poskusiti vse, da strmoglavni obsovrženega barona Banffy-ja. Proti njemu se je zvezalo vse, kar ni absolutno žujim. Vendar pa partija še ni zgubljena zanj, kajti oni, ki so žnjim, so še vedno v veliki večini in zaupanje krone je tudi na njegovi strani, kakor trde današnje brzojavke.

Nasilje sistema na Hrvatskem. Od strani vladnega sistema na Hrvatskem smo že vajeni marsičemu, ali da more nago nasilje sezati tako daleč, tega ne bi bili mislili. Kar se je dogodilo v soboto na dopolnilni volitvi v Pisarovini za hrvatski sabor, to presega vse, kar smo doživeli do sedaj. Takov škandal — to je nekaj novega tudi za Hrvatsko. Združena opozicija je kandidirala gosp. Pasariča, urednika »Obzorovega« in zanj je bila tudi velika večina. Ali vladni poverjenik je napravil veliko črto čez voljo volilcev na jako jednostaven način s tem, da ni pripustil te kandidature! Potem je hotel kandidirati župnik Vranić, ali tudi ta kandidatura ni bila pripuščena, dasi je bila pasivna volilna pravica obeh teh dveh gospodov izven vsacega dvoma. In potem se je vršila ta povsem — hrvaška volitev. Volitve na Hrvatskem so postale namreč specijaliteta. Vsi neodvisni volileci so odšli in ostali — kacih 40 od nad 300 — so izvolili vladnega kandidata, nekega Vuksana! Ponosen pa že mora biti ta novi »zastopnik naroda«, kajti od onih 40 njegovih volil-

cev jih je bilo le 8, ki niso bili uradniki. Sedaj pa smo radovedni, da-li je slavna večina v saboru res že tako nizko padla, da bi potrdila tako »volitev«, oziroma atentat na svobodo naroda!

Sicer pa prav za prav nimamo prav, da se čudimo temu nasilju, ako pomislimo, da je bil vrhni voditelj te volilne specijalitete znani žalostno-prosluli veliki župan Kovačević.

Domače vesti.

Umri je v Sezani gospod Josip Caza fura, glavar poznane odlične rodbine. Pokoj duši pokojnika, spoštovani rodbini pa naše sozaljje.

† **Fran Strel.** V Gorici je umrl dne 8. t. m. g. Fran Strel, železniški uradnik v pokoju. Pokojnik je bil nekaj časa odgovorni urednik »Soče« in »Primorca«. Fran Strel je bil blag mož in navdušen Slovenec. Blag mu spomin!

Mestni svet tržaški je imel minolega petka svojo XXXV. sejo. Po prečitaniu in odobrenju zapisnika zadnje seje je prijavil župan, da mu je došla Najviša zahvala za izraz sozaljja povodom smrti nadvojvodinje Marije Antonije Toskanske. Nadalje je prijavil župan, da je tržaška hranilnica ustanovila dobrodelno ustanovo kapitalom 100.000 gl. Glede želje, izražene po svet. Dollenzu, je obljubila vlada, da preko ceste Fabbio Severo napravi v prihodnje leto tlak za pešce. Na to je svetovalec Piccoli dal nekaj pojasnil glede oddajanja plina delavskim hišam. Namen upravi mestne plinarne da je, da rešenim hišam daje plin pod ugodnejimi pogoji in tudi glede plačevanja hoče privoliti olajšav. Toda ta namen naleta sedaj še na ovire.

Župan je obvestil o peticiji, ki jo je predložil deželni odbor železniškemu ministerstvu o nujni potrebi zgradbe direktne železniške zveze med Trstom in Benetkami. Odgovor železniškega ministerstva je bil ta, da se je na furlanski železnici ukrenilo že vse potrebno za direktno zvezo po vlakcu, da pa Italija še ni ukrenila slično, vsled česar so se uvela potrebna pogajanja.

Za tem se je vnela dolga razprava o predlogu municipalne delegacije, da se ukupno s trgovinsko zbornico predloži vladi in zbornici poslancev prošnja, s katero se naprosi, da bi se takoj zapričelo za gradnjo železnice Ture-Predel, katera železnica naj bi završevala v Miljskem zalivu. Svet. Combi je bil proti temu predlogu in se je potezal najživahneje za železnico čez Karavanke. Temu so se protivili drugi govorniki. — Slednjič se je vsprejel predlog municipalne delegacije.

V glavno ravnateljstvo javnega dobrotvorstva je bil izvoljen svet. Vianello.

V soboto zvečer je bila zopet seja, v kateri je prijavil župan, da se je trgovinska zbornica pridružila sklepu mestnega sveta iz prejšnje seje glodé peticije v železniškem vprašanji. Predložil se je računski zaključek za upravno leto 1897, ki kaže 366.329 gl. primanjkljaja. Zaključek se je odobril. O računskem zaključku mestne plinarne za isto leto — kateremu je pridodan predlog, da se obratni kapital poviša za 600.000 gl. — je rekel gosp. svet. Dollenz, da sicer izraža priznanje upravnemu svetu na doseženih vspehih, da pa obžaluje, da nekatere ceste po okolici še vedno niso razsvetlene. Nadeja se, da se vendar enkrat ustreže želji, ponovno izraženi v tem pogledu. Predlog v poravnavo prekoračenja kredita 175.000 gl. — sosebnjo za povečanje poslopij — se je odložil za prihodnjo sejo. Municipalna delegacija predlaga, naj se zaprosi, da se za nadaljnjih 10 let od 1. januarja 1900 naprej zaustavi progresivno vekšanje davka na stanarino. Predlog se je vsprejel brez debate. Potem so prisodili 6 miloščin iz ustanove cesarja Maksu in seja se je zaključila.

Sodite! »Slovenski Narod« od minolega petka, dne 9. dec. t. l. piše: (»V zjedinjenju je zmaga«). »Pod tem zaglavjem je »Edinost« v torek priobčila članek, kateri smo čitali z resničnim — začudenjem. Članek ima namen dokazati, da so bili opravičeni klici »proč od Ljubljane«, ker »predstavitelji javnega mnjenja in pred vsem tudi javna glasila« na Kranjskem ne store svoje dolžnosti. »Edinost« priznava hvaležno, da občinski svet ljubljanski, deželni zbor kranjski in slovenska delegacija store vse, kar je v njihovih močeh v

obrambo zunajkranjskih Slovencev, morda uvideva tudi, da so kranjski državni poslanci pri tej borbi že popolnoma pozabili na Kranjsko samo, a vzlic temu se jej vidi, da ideja vzajemnosti še ni prešla v kri in meso naroda, mase prebivalstva. In dokaze za to ima uprav klasične, take, da jim po njenem mnenju ni možno ugovarjati. Prvi dokaz je to, da je neka »zelena veja narodovega razumnistva« v Ljubljani rekla nekemu primorskemu Slovenecu, kateri je tožil »radi taktike, ki jo je jel ubirati »Slov. Narod« nasproti goriškim Slovenceem« : »Oh, pustite nas pri miru s tem, to se je že preživelo«. Kar je jeden posamičnik rekel, to generalizuje »Edinost«, to velja za vso Ljubljane, za celo Kranjsko! Kako naj se tako postopanje imenuje, posebno ko »Edinost«, ime dotičnika modro zamolči?! Drugi dokaz, da kranjski »Slovenec« ne pojmi vzajemnosti in da ne izvršujemo iz nje izvirajočih dolžnostij je — naš list. »Edinost« nam očita »einično preziranje položaja narodovega ob periferiji«, očita nam, da nismo gladili valovja in mirili duhov na Goriškem, ampak učitelje podpihovali na preziranje vsake discipline, na očiton upor, in da je bilo v tej »divji glasbi« akordov, ki so zveneli kakor hvala — sovražnikov. Vse to smo zagrešili, ker smo se zavzeli za goriško učiteljstvo, ko sta je »Edinost« in »Soča« pustili na cedilu. Ostre besede nam silijo v pero in po svoji perfidnosti odlikujoča se tržaška »Edinost« bi pač zaslužila, da ji za njena zasramovanja pošteno posvetimo, ali oziroma na primorsko slovenstvo nam to branijo. Toliko pa »Edinosti« lahko rečemo, da niti ona, niti tisti, ki nasprotujejo primorskim učiteljem, nimaje nobenega patenta na zastopanje primorskih Slovencev, da njim nihče ni dolžan brez-pogojne pokornosti in lahko se jim tudi očita, da sami einično prezirajo položaj narodov, ko s svojim sovražnim postopanjem proti učiteljstvu tirajo to učiteljstvo v obup in je nekako izključujejo iz narodovih vrst. Ali je »Edinost« ali so poslanci nezmotljivi, da bi njim nasproti moral vsakdo igrati ulogo mutastega psa? Ali so morda oni vzeli v zakup vse slovenstvo in je vsakdo rušilec discipline in puntar, kdor se pred njo ne valja v prahu? Sicer pa naj »Edinost« ne govori preveč širokoustno, ker nima prav nobene pravice več, govoriti v imenu vseh primorskih Slovencev. Učiteljstvo se je oprostilo njenih verig in učiteljstvo tvori večino posvetne inteligence na Primorskem ter ima na svoji strani velik del naroda? Ta del naroda je ravno tako rodoljubljen, požrtvovalen in zaslužen kakor oni, ki se še vedne zbira okrog tržaške »Edinosti« in ta del morda priznava, da zastopa »Slovenski Narod« prave interese primorskih Slovencev proti generalom okrog »Edinosti« in »Soče«, ki »Slovenski Narod« le zategadelj kolnejo, ker se boje za svoje generalstvo.

Prepuščamo čitateljem naj sodijo oni, da-li je list, ki tako laže o narodnih delaveih še prištevat — o novinarski dostojnosti niti ne govorimo — slovenskim novinarom!

»Delavski prijatelj«, list namenjen delavcem, ki je od spomladi t. l. izhajal v Gorici, pre-stane izhajati koncem tega leta.

Uredništvo »Lalbacher Zeitung« prevzame z novim letom g. prof. Anton Funtek. Sedanji urednik, vitez Ohm-Januschowsky, nastopi zopet službo na državni železnici v Ljubljani.

Pevskemu društvu »Kolo« so pristopili kakor novi podporni člani gg. Anton Lah, Anton Rupena in Piano. — Gosp. Josip Hvala, poštni oficijal, je podaril 1 gl. Hvala! Odbor.

Društvo »Gospodinjska šola« v Ljubljani je 1. t. m. otvorilo dneвно gospodinjsko in kuharsko šolo. Ako še katera gospodičina reflektuje na pouk v kuhanji, se še lahko oglasi pismeno ali ustmeno pri društvenem odboru.

Zavod za slepe. V Celoveu so 8. t. m. otvorili deželni zavod za slepe.

Onim vinogradnikom tržaške okolice, ki nameravajo pričeti vzgajanjem trt namiznega grozdja, daje naša kmetijska družba na znanje, da se morajo priglasiti za te trte najdalje do 20. t. m. v društveni pisarni, ulica Geppa št. 14. I. nastropje, da si izberejo iz zapisnika one vrste, katere jim ugajajo. Ker naroči družba te trte že cepljene, ki so malo dražje v ceni, nego vinske, naj si vsaki naročnik pripravi primerno noveč, kajti treba je

poslati tretji del cene naprej, ostanek pa bode povzet po pošti. Te trte veljajo komad 15—40 novcev, po razmerju naročila. Uradne ure v kmetijski družbi so od 9—11. ure dopoldne.

Pomiloščeni kaznenci. Povodom vladarske petdesetletnice je bilo med drugimi pomiloščenih v Gradiški 10, v Mariboru 38, v Begunjah 30 in v Gradu 23 kaznencev.

Znamenite starine so izkopali blizo Kranja. V grobu, globokem poldrugi meter, so našli prekrasno iglo in dve broši, podobni zaponki. Vsi ti trije predmeti so iz čistega zlata in obloženi z rubini. Nadalje so našli bodalec z zlatim ročajem, več zlate pene itd. Sodi se, da so ti predmeti kake slovenske vojvodinje, ki je bivala v Kranju, ali pa iz časa, ko so vladali Franki. Prekopali so kakih 20 grobov, v katerih pa so našli samo okostja. Kopanje se nadaljuje.

Poštarске stvari. Zastopniki društev poštarjev in poštaih opraviteljev sprejeti so bili danes v avdijenciji od Njeg. Veličanstva.

Prenočišče za brezstrešne v Trstu. Ravnateljstvo društva za javno dobrotvorstvo je predložilo mestnemu magistratu te dni načrt za ustanovo ponočnega zavetišča. Zavod bi upravljalo gornje ravnateljstvo samo.

Tiskovna svoboda na Reki. Reška avtonomna stranka izdaje na Sušaku list »La Difesa«. Umevno je, da je list neprijeten vladi, a za to je tudi vsaka številka zaplenjena, vrhu tega mu je za Reko odvzet poštni debit. Minole dni je policija prijela urednika tega lista in njegovo soprogo na mostu med Reko in Sušakom in je oba odvela na policijski urad, kjer so preiskali njuno obleko. V žepih so našli nekoliko iztisov lista, katere sta nesla na parobrod, ki je bil namenjen v Opatijo, kar je bilo razvidno iz dotičnih naslovov. Vsled tega je bil urednik obsojen na 150 gl. globe, njegova soproga pa na 100 gl. Bodisi tendenea listu kakoršnako, gotovo je, da je tako ravnanje jako značilno za madjarsko cenzuro!

Izpod Nanosa nam pišejo dne 10. t. m.: Da izpolnim dolžost vestnega poročevalca, ne smem molčati o tem, kako smo Podnanosci praznovali cesarjev jubilej. — Bil je to pravi deželni in narodni praznik, katerega je v predvečer naznanjalo slovesno zvonjenje nad 1 uro; naznanjali so ga pa tudi veličastni kresovi, zlasti oni, katerega so zapalili razdrski fantje na vrhu Nanosa. Po največ trgov: Senožee, Postojna, je bilo razsvetljenih. Mogočno streljanje je pričalo, da se bliža nenavadna slovesnost. 2. decembra je bilo Razdrto v zastavah kakor samo o najslovesnejših prilikah. Sv. maše ob 9. uri so se udeležili vsi tukajšnji uradi ter njih načelniki s svetinjami, šolska mladina in mnogo občinstva. Možki zbor je peval kakor že v navadi — dobro.

Na šolsko slovesnost je g. učitelj povabil poleg kraj. šol. svetovalec tudi častitljivega starino g. K. K., ki se je — dasi nemški vzgojen — naučil že po svojem 75 letu toliko slovenskega jezika, da sedaj celo dopisuje v nekatere liste. Pač mladini lep zgled vstrajnosti! — Po odpeti cesarski pesmi so se otrokom razdelile spominske knjižice in pa obilne dolge »štruce« kruha: utile cum dulei. Popoldne se je povesod poznalo, da imajo zvesti Slovencei dinastičen praznik.

Nova hranilnica in posojilnica. Iz Boveca nam pišejo: Veselim srcem Vam naznanjam, gospod urednik, da smo tudi v nas ustanovili dne 4. decembra t. l. prepotrebni denarni zavod: posojilnico za bovški sodni okraj. Nova posojilnica bo imela svoj delokrog izključno le v tem okraju. Da bo posojilnica dobro napredovala, nam je porok velika udeležba prvega osnovnega zbora. Zbralo se je nič manje nego 50 udeležencev, med katerimi si zapazil duhovstvo, učiteljstvo, posestnike iz Boveca in okolice. Čast Vam! Na občnem zboru so se prečitala združna pravila, katera je gosp. Josip Rakovšček, učitelj v Kobaridu, poljudno raztolmačil ter dajal pojasnila o tej stroki. Originalna pravila smo izročili tukajšnjemu g. notarju, kateri priskrbi registriranje nove zadruge. Ta novi korak na gospodarskem polji bodi začetek marljivosti in varčnosti kakor tudi začetek boljših dni. Naznaniti Vam moram tudi, da ima tudi naša posojilnica nekaj sovražnikov, kar pa nas popolnoma nič ne straši. Smelo trdim, da v kratkem času bomo vsi zbrani v delu za razvitek in napredek prekornega zavoda. Novej posojilnici

voščimo iz srca: Živi, rasti, cveti! (Temu voščilu se pridružujemo tudi mi. Ured.)

O proslavi cesarjevega jubileja v Lokvi nam pišejo: Povsod v Avstriji se je dan 2. decembra t. l. slovesno praznoval. Tudi Lokev ni zaostala v tekmovanju svojimi slavnosti, ki so se vršile v proslavo zlatega jubileja Nj. V. presvitlega našega cesarja. Videlo se je na obrazih neko posebno radostno veselje. Na predvečer slavnosti slišati je bilo zvonjenje cerkvenih zvonov, gromenje topičev in razleganje petja vesele množice, bilo je umetnih ognjev, velikanski kres na hribu »Gorec«, katerega je bilo videti silno daleč: videl si, kakó so vihrale zastave po vsej Lokvi, kako se je prizadeval sleherni, da razsvetli svoj dom v čast in slavo presvitlega cesarja. Na rano jutro dne 2. decembra se je razlegalo zvonjenje in gromenje topičev. Pred deveto uro se je zbrala šolska mladina, starašinstvo in bivši dosluženi vojaki (okoli 140) in množina naroda, kateremu je župan pojasnil pomen velikega dne ter pozval vse navzoče, naj zakličejo »Slava« presvitemu cesarju, kar se je tudi zgodilo. Porazdelil je vsem vojakom spominske svetinje, godba je zasvirala cesarsko pesem, na kar se je odkrila vsa množina, in potem so pod poveljstvom poročnika v rezervi, g. Antona Muha mlaj. korakali v spremstvu godbe v cerkev k slov. sv. maši.

Po dovršeni sv. maši so se spet zbrali pred Muhovo hišo, kjer jih je poročnik Muha navdušeno pozdravil in se zahvalil za tako vzgleden red. Iz tega se vidi, da Slovenec je bil, je in ostane zvest svojemu starodavnemu principu: Vse za vero dom cesarja! Le Bog dal — in to je najnujnejša in opravičena želja naša — da bi državniki avstrijski in slavne oblasti vedelo malo bolj ceniti in spoštovati to zvestobo našo!

Nenavaden glasbeni užitek! Pišejo nam: Prihodnjo nedeljo dne 18. t. m. imeli bodo tržaški Slovani priliko poslušati v velikem gledališču »Politeama Rossetti«, največji tamburaški zbor na slovanskem jugu. Ko se je pred par meseci govorilo, da si je pevsko društvo »Kolo« ustanovilo velik mešan tamburaški zbor, sestoječi iz šestdeset moči in da ta zbor nastopi že okolo polovice decembra, smo majali glavo in (odkrito rečeno) zdelo se nam je, da je gospod zborovodja malec predrzen! Danes pa, po 22 vajah, snemamo klobuk z glave in izrekamo odkrito priznanje toliko gosp. Vogriču kakor tudi tamburašicam in tamburašem! Uverjeni smo, da dvomi še danes marsikdo, da bi bilo to mogoče, toda gospoda, še par dni in uverite se, da je tu vse še premalo pohvale take požrtvovalnosti.

Ponosni moramo biti mi zatirani tržaški Slovenci, da imamo v svoji sredi iz svojih moči najmočnejši tamburaški zbor! Kakor čujemo, se odpre, po om. koncertu novi tamburaški tečaj in gotovi smo, da Kolaši nastopijo v prihodnje z podvojnimi močmi. Na svidenje na 18. t. m. v »Politeama Rossetti«! Živeli! Odin.

Nemška olka. Gospodičina Johana Kloiber v Celji, ki je o priliki slovenske pevske slavnosti meseca avgusta t. l. nad Slovenci kričala kakor besna: »Abzug Windische«, »pereat Windische!« in je metala kamenje na Slovence, je bila minole dni obsojena na teden dni zapora. To je tisti »Herrenvolk«, ki ne more nikoli dovolj blatiti Slovencev. Taki primeri kažejo jasno, da se ti ljudje pač lahko ponašajo z svojo surovostjo, nikakor pa ne s čem drugim. (Pač, takimi svojimi — deutsche Jungfrauen!! (Op. stavčeva).

Zahvala. Nesrečni Ivan Zadnik, to je oni siromak ki je ohromel na rokah v službi v Lloydovem arzenalu, tako, da je popolnoma nesposoben za vsako delo in mora se svojo družino živeti najtužnejše življenje, in katerega je rečena državna ustanova pustila brez vsake podpore in ki bi moral obupati, da ga ne bi podpiralo — da-si ni obnezano v to — naše vrlo »Del. podp. društvo«, je došel danes v naše uredništvo s prošnjo, naj se v njegovem imenu iz dna srca zahvalimo rečenemu slavnemu društvu in blagorodnemu gospodu d. ru Gregorinu na darilih, naklonjenih mu povodom cesarjevega jubileja. Ubogi mož kliče solzami hvaležnosti v očeh svojim dobrotnikom: Bog jim plačaj stotero!

Nesreča ali samomor? V soboto opoldne so našli v nekem vodnjaku v Rojanu mrtvo truplo 70letnega starčka Gašparja Tušarja. Ne more se

soditi, kako je nesrečni starček padel v vodnjak. Na lice mesta je došla komisija. Pokojnik je brat predsedniku okrožnemu sodišču v Rovinju, g. dru. Antonu Tušarju.

Policijske vesti. Sinoči okolo 7. ure je bil na Fondo Ralli aretiran 21-letni dninar Josip G. iz Suhorja pri Postojni, ker je razžalil nekega vojaka pešpolka št. 97 radi jubilejske svetinje, ki jo je imel vojak na prsih. Josipa G. so izročili deželnemu sodišču. — Ivan T., 53-leten dninar, bivajoči v ulici Donadom, doma iz okraja Volosko, je bil aretiran danes ob 5. uri zjutraj, ker je izgnan iz Trsta. — Ivana M., 27-l. dninarja iz Predanika pri Sežani, so aretirali včeraj popoldne, ker se je zdel sumljiv po svojem vedenju v pivovarni Dreherjevi. Sumljiv je sosebno tudi za to, ker je prijavil neresnično ime.

Loterijske številke, izžrebane dne 10. t. m.:

Dunaj	46	80	50	88	52
Gradeč	48	15	36	54	72

Koledar.

Danes v ponedeljek 12. decembra: Sinezij m.; Epimah m.
Jutri v torek 13. decembra: Lucija, dev. m.; Otilija, dev.
Solnčni: Lunin:
Izhod ob 8. uri 4 min. | Izhod ob 7. uri 1 min.
Zahod „ 3. „ 44 „ | Zahod „ 2. „ 30 „
Ta je 51. teden. Danes je 345. dan tega leta, imamo torej še 20 dni.

Različne vesti

Nekaj za smeh iz državnega zbora. »Politiki« pišejo z Dunaja: Ko je svoj čas neki mladočeški poslanec svojo nenavzočnost v državnem zboru skušal opravičiti s tem, da je moral nakupiti krompirja, je to opravičevanje zbudilo splošno veselost in češki poslanci so morali radi tega svojega tovariša prestatati dokaj zbadanj od strani nemških poslancev. Pred kratkem pa se je zgodilo nekaj, kar je zamašilo usta nemškimi gospodom. Eden njihovih tovarišev, kmetovalec Peschka, posestnik in župan v Opatiji vasi (Abdsdorf) je prosil vodstvo svojega kluba, naj mu da dopust, ker se mora peljati domov na »proščenje«. Vodstvo kluba mu ni uslišalo te prošnje in mu je reklo, da je njegova navzočnost v parlamentu neobhodno potrebna. Peschka je na to zopet prišel molodovat za dopust, rekši, da on kakor župan mora biti navzoč na proščenju, ker se v njegovem kraju o takih prilikah radi stepo in ako bi njega ne bilo zraven, bi se lahko pobili pretepači. To klasično podkrepljenje prošnje za dopust se je zvedelo v širše kroge poslancev in na mesto zabavlje radi krompirja je stopilo sedaj posredovanje poslanca Peschka v pretepih na cerkvenih slavnostih. — Ali bi se ne moglo poslanca Peschka porabiti kakor reditelja v obstrukcijskih sejah? Njegove skušnje na »proščenjih« ga izvestno usposobljajo za tak posel.

Radi krivega igranja sta bila te dni v Zagrebu obsojena Franjo Sattler in Nikolo Fadlivić vsaki na 500 gld. globe, ki je spremenjena v zapor na tri mesece in 10 dni.

Brzjavna in telefonična poročila.

(Zadnje vesti.)

Dunaj 12. Danes predpoludne se je izvršilo zapriženje novega ministra za Hrvatsko, Cscha. Posredovala sta ministerski predsednik baron Banffy in ministerjalni svétaik Vertesy.

Dunaj 12. Danes predpoludne je bil zaprišežen novi namestnik za Štajersko, Clary-Aldringen. Nadalje je položilo prisego v roke cesarja več novoimenovanih tajnih svétaikov.

Dunaj 12. Tukajšnja meteorološka postaja je dobila iz Splita brzjavko, da je bilo tam potresnih sunkov, trajajočih tri do štiri sekunde in spremljanih po podzemskem bobnenju.

Budimpešta 12. Členi neodvisne, narodne in ljudske stranke so soglasno vsprejeli izjavo do dežele, s katero se opozicija zavezuje, da prepreči atentat na ustavo, namerovan od vlade in njene stranke.

Pariz 12. »Agence Havas« beleži z vso rezervo govorečo, da pride Dreyfus jutri zjutraj na kolodvor Montparnasse. Ker se vlada boji demonstracij, je ukrenila najrazsežnejih previdnostnih odredb.

Madrid 12. Ministerstvo se predstavi parlamentu v nespremenjeni sestavi in bode zahtevalo idemniteto za odstop Filipin, ne da bi se vršila kaka razprava o tem.

Budimpešta 12. Poročila z Dunaja o vsprejemu barona Banffy-ja pred cesarjem so provzročila v liberalni stranki veliko zadovoljnost. Jedni trde, da je rekel cesar Banffyju: »Ukrenite le potrebno, jaz sem z Vami«. Drugi hočejo vedeti, da je rekel cesar: »Žrtvoval sem že enkrat grofa Badenija, da bi pomiril poulične in parlamentarne izgrede. Ta žrtev je bila zastoj, torej me ni volja še enkrat napraviti tako žrtev«.

London 12. Govori se z ozirom na nejasno politično položeno da se konferenca za razoroženje odloži do prihodnjega maja. Konferenco otvori baje osebno.

Najnoveja trgovinska vest.

New-York 12. novembra. (Izv. brzjav.)
Pšenica za december 72¹/₄, za maj 73⁷/₈. za marc 70³/₄. Koruza za december 39¹/₄ za maj 39⁵/₈. Mast 537.

ZAHVALA.

Velecenjeni g. Ivan Hribar, župan in deželni poslanec stol. mesta Ljubljane, je blagovolil darovati akad. dr. »Slovenija« velikodušni dar 50 gld., na kateri dobroti se mu imenovano društvo po svojem odboru najiskrenejše zahvaljuje.

Dunaj, dne 9. decembra 1898.

Za odbor:

cand. iur. **Franc Novak**, iur. **iv. Zabukovek**,
t. č. predsednik. t. č. tajnik.

Potrjim sreem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš ljubljani soprog, odnosno oče, tast in ded, gospod

Jožef Cazafura,

danes ob 5. uri popoldne, previden svetotajstvi, po dolgi, mučni bolezni v svojem 77. letu mirno v Gospodu zaspal.

Zemeljski ostanki blagega pokojnika prenesejo se v ponedeljek, dne 12. decembra 1898. ob 3. uri pop. na pokopališče v Sežani k večnemu počitku.

V Sežani, dne 10. decembra 1898.

Alojzija Cazafura, soproga.

Kristina Cazafura, učiteljica, Jožef Cazafura, c. kr. rač. svetnik v pravosodnem ministerstvu, Henrik Cazafura, c. kr. sod. svetnik, Ludovik Cazafura, trgovec, Aleksander Cazafura, c. in kr. stotnik v c. in kr. pešp. št. 47, Mimi Zormann, rojena Cazafura, otroci.

Ana Cazafura rojena Filipi, Marija Cazafura rojena Spongia, Julija Cazafura, udova Cazafura, Valentina Cazafura roj. pl. Siebeneichen, sinuhe.

Fran Zormann, c. kr. poštni upravitelj, zet; Srečko, Walter, Maks, Karol in Henrik, unuki.

Prosi se tihega sožalja.